

Asia: VN/25712/2022

Valtioneuvoston asetus alueellisesta kuljetustuesta vuosina 2023–2025

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Savon maakuntaliitto pitää hyvänä ja välttämättömänä, että kuljetustukijärjestelmää jatketaan vuosille 2023-25. Tukimuoto on ollut tarpeellinen teollisuuden kilpailukyvyille ja toimintaedellytyksille ja osaltaan kytkenyt Itä- ja Pohjois-Suomen harvan asutuksen ja pitkien etäisyyksien alueella sijaitsevaa tärkeää teollisuutta osaksi Euroopan yhteismarkkinoita.

Itä-Suomessa yritysten kuljetuskustannuksia nostavat tällä hetkellä entisestään eräät alueelliset erityispiirteet ja muuttuneet olosuhteet.

Merkittävimmät muutokset ovat: 1. Saimaan kanavan liikenteen keskeytyminen Venäjän Ukrainassa käymän sodan seurauksena. 2. Itärajan ylittävien maantie- ja ratakuljetusten huomattava supistuminen, mikä nostaa alueen kuljetus- ja logistiikkakustannuksia. 3. Vähäliikenteisen tie- ja rataverkon tilan heikkeneminen, mikä vähentää ja pidentää käyttökelpoisia kuljetusreittejä.

Saimaan kanavan käytön keskeytyminen, Saimaan altaalla olevan aluskannan vähäisyys sekä rautatiekaluston puute ja ratojen ruuhkautuminen lisäävät maantiekuljetuksia. Kilpailu käytettävissä olevasta kuljetuskapasiteetista nostaa yritysten kustannuksia, mikä osaltaan tekee kuljetustuen entistä tärkeämmäksi.

Pohjois-Savon liitto katsoo, että asetuksessa esitetty kuljetustuen soveltamisalueen laajentaminen eräisiin Kaakkois-Suomen kuntiin tulee toteuttaa lisäämällä kokonaisrahoitusta, ei pienentämällä aiemmin tuen piiriin kuuluneiden alueiden tukitasoa.

Pohjois-Savon liitto huomauttaa edellä sanotun lisäksi, että meneillään on kehitys, jossa useiden toimialojen raaka-aineista syntyy voimistuvaa kilpailua ja raaka-ainekustannusten lisäksi myös niiden kuljetuskustannukset tulevat kasvamaan. Olisi perusteltua ottaa, ainakin väliaikaisena tukimuotona, käyttöön huoltovarmuuden kannalta kriittisten alojen raaka-ainekuljetusten tuki. Sen kohteina tulisi olla ainakin energia- ja elintarviketoimialat.

Yleisenä kuljetustuen tarvetta, yritysten kilpailutekijöitä ja väyläverkon perus- ja kehittämisrahoituksen kohdentamista määrittävänä asiana Pohjois-Savon liitto haluaa muistuttaa, että EU:n ja Venäjän ja Suomen ja Venäjän talous- ja liikennesuhteiden katkeamisen vaikutuksia on tähän saakka tarkasteltu Suomessa liian suppeasti, pääasiassa Itärajan välitöntä lähialuetta ja Kaakkois-Suomea koskevana kysymyksenä. Erityisesti vientiteollisuuden, raaka-ainetalouden, transitoliikenteen katkeamisen ja tärkeän vesiliikenteen tuonti- ja vientiväylän käytön keskeytyminen heijastuvat paljon laajemmin Itä-Suomeen ja koko Suomeen. Kriisin alkuvaiheesta tähän saakka suurimmat tappiot koko Itä-Suomessa ovat kärsineet Pohjois-Savon suuret elintarvike- ja teknologia-alojen vientiyritykset, mitä ei ole toistaiseksi otettu huomioon niissä toimenpiteissä, joita valtio on ”Itäisen Suomen” tilanteen helpottamiseksi suunnitellut.

Huttunen Tuulikki
Pohjois-Savon liitto